

METODY, KTÓRE WYKORZYSTUJEMY W PRACY Z DZIEĆMI.

1. ODIMIENNA METODA NAUKI CZYTANIA IRENY MAJCHRZAK.

*"Czytanie jest wspinałym ćwiczeniem
niezależności umysłu w każdym wieku"*

I. Majchrzak

Irena Majchrzak z wykształcenia jest socjologiem. Pracę z dziećmi rozpoczęła w roku szkolnym 1984/85. Neguje konieczność kształtowania u dzieci w wieku przedszkolnym świadomości fonologicznej, aby nie wytworzyć u dzieci przekonania, iż każdej głosce odpowiada tylko jeden znak. Rozumienie słowa powinno wyprzedzać umiejętność jego odczytania, „bo to nie litery się czyta, tylko sens”. W metodzie tej brak jest analizy i syntezy słuchowej, czytanie globalne występuje natomiast w bardzo ograniczonym zakresie. Umiejętność głoskowania powinna być wynikiem czytania, a nie jego warunkiem. Odmienna metoda nauki pisania Ireny Majchrzak charakteryzuje się porządkiem równoczesności, porządek synchroniczny zastępuje chronologiczny. Imię dziecka otwiera wrota do świata pisma. Pismo jest tu systemem znaków, dzięki którym zastępujemy język mówiony zapisem.

Autorka uważa, że dziecko uczy się liter poprzez obserwację, proponuje ćwiczenia wizualne zwane „ścianą pełną liter”. Według autorki, w sali powinno znajdować się miejsce do wyeksponowania na białej ścianie czarnych liter. Znane są również ćwiczenia takie jak:

„Targ liter”- kojarzenie dźwięku (głoski) z zapisem graficznym (literą). Każde dziecko ma w posiadaniu kopertę z literami składającymi się na swoje imię, dziecko początkowo śledzi napis na kopercie, a potem układa imię z pamięci. Kolejnym etapem ćwiczenia jest ułożenie ze swoich liter różnych słów. Zdobywanie kolejnych liter alfabetu odbywa się drogą wymiany.

„Gra w sylaby”- proste ćwiczenia polegające na składaniu kart z sylabami, kto utworzy najwięcej wyrazów ten wygrywa.

Nazywanie świata”- tu oczywiście światem jest sala przedszkolna lub dom i wszystko, co się w nim znajduje. Całe ćwiczenie polega na dopasowaniu nazw do rzeczy znajdujących się w pomieszczeniu.

Uważa się, że powyższa metoda jest jak najbardziej naturalna, co sprzyja jej efektywności.

2. METODA RUCHU ROZWIJAJĄCEGO WERONIKI SHERBORNE.

Życia nie da się wyrazić przez stan,
lecz przez ruch: jedyne,
niewątpliwe zwycięstwo ziarna,
w którym drzemie ukryta siła.
Antoine de Saint-Exupéry

Weronika Sherborne w latach 60 opracowała metodę pod nazwą „Ruch Rozwijający”. Korzeni metody należy szukać u R. Labana – twórcy gimnastyki ekspresyjnej, a także w doświadczeniach samej autorki.

Stosowanie tej metody przynosi duże korzyści dla dzieci. Nie tylko wspomaga rozwój, wyrównuje również opóźnienia w sferze emocjonalnej i społecznej.

Zdaniem autorki „wszystkie dzieci mają dwie podstawowe potrzeby: pragną czuć się dobrze we własnym ciele (jak w domu), czyli umieć w pełni nad nim zapanować, po drugie odczuwają potrzebę nawiązywania kontaktów z innymi. Zaspokojenie tych potrzeb - dobry kontakt z samym sobą i z innymi ludźmi- jest możliwy dzięki dobremu nauczaniu ruchu”.

Cechą charakterystyczną metody jest rozwijanie przez ruch: świadomości własnego ciała i usprawniania ruchowego, świadomości przestrzeni i działania w niej oraz dzielenia przestrzeni z innymi ludźmi i nawiązywania z nimi kontaktu.

W metodzie tej wyróżnia się cztery główne grupy ćwiczeń:

- ćwiczenia prowadzące do poznania własnego ciała,
- ćwiczenia pomagające zdobyć pewność siebie,
- ćwiczenia ułatwiające nawiązanie kontaktu i współpracy z partnerami grupy,
- ćwiczenia twórcze.

Ze względu na typ ruchu związki międzyludzkie klasyfikuje się jako: ruch „z”, ruch „przeciwko” i „razem”.

Ruch „z” to takie ćwiczenia ruchowe, w których jeden partner jest bierny, drugi zaś aktywny i opiekuńczy względem niego. Wymaga to ze strony aktywnego partnera zrozumienia potrzeb i możliwości drugiej osoby, a ze strony partnera pasywnego – całkowitego zaufania do osoby aktywnej.

Ruch „przeciwko” to ćwiczenia ruchowe, których celem jest uświadomienie uczestnikom ich własnej siły przy współdziałaniu z partnerem. Mają one charakter zabaw pseudoagresywnych, umożliwiają dzieciom poznanie własnych i cudzych sposobów reagowania, uczą radzenia sobie w sytuacji konfliktu, uświadamiają emocje. Korzystnie oddziałuje tu wprowadzenie reguł zachowania, np. jestem silny, ale delikatny, nie obrażam się, gdy przegram, nie śmieję się z pokonanego, nie zawsze muszę być lepszy itp.

Ruch „razem” to takie ćwiczenia ruchowe, które wymagają jednakowego zaangażowania partnerów. Udział w nich wymaga wzajemnego zaufania, zrozumienia, współpracy i równego wkładu wysiłku fizycznego.

Idealnie do metody Weroniki Sherborne pasuje stara prawda o terapii „to co najbardziej może pomóc drugiemu człowiekowi jest w nas”.

3. TWÓRCZA METODA ORFFA

Muzyka uspokaja umysł, ułatwia wzlot myśli,
a gdy trzeba pobudza do walki.
Agrippa von Nettesheim

Karol Orff (niemiecki kompozytor, pedagog i dyrygent) wyszedł z założenia, iż kulturę fizyczną dziecka należy rozwijać w ścisłej korelacji z kulturą rytmiczno- muzyczną oraz z kulturą słowa. Dlatego nawiązuje on do tradycyjnych form zabaw, ćwiczeń, tańców, muzyki, porzekadeł, legend, baśni i poezji.

Głównym celem i zadaniem jest wyzwolenie u dzieci tendencji do samoekspresji i rozwijania inwencji twórczej.

Powiązanie muzyki z ruchem stanowi bardzo charakterystyczny rys metody. Szeroko rozbudowany repertuar ćwiczeń i zabaw daje dzieciom możliwość rozwijania inwencji.

W zależności od wyboru ćwiczeń dominuje w nich jeden z wymienionych elementów, natomiast inne spełniają rolę podrzędną. Przedstawiciel metody proponuje następujące formy ruchu:

- gimnastyka oparta na ruchu naturalnym, bez komenderowania;
- ćwiczenia „sensoryczne” z zamkniętymi oczami, wyostrzające zmysły i rozwijające wyobraźnię, zabawy rozwijające szybki refleks;
- ćwiczenia muzyczno - ruchowe z wykorzystaniem instrumentów perkusyjnych, a także muzyki z taśm;
- tańce regionalne, towarzyskie, inscenizacja pieśni, bajek, poezji;
- pantomima o szerokiej tematyce i środkach wyrazu z użyciem przyborów lub bez przyborów;
- żywe słowo: układanki, wyliczanki, zagadki, wierszyki, echo, naśladowanie odgłosów zwierząt – wszystko to połączone z gestami, ruchem.

4. „EDUKACJA PRZEZ RUCH” DOROTA DZIAMSKA

Życia nie da się wyrazić przez stan,
lecz przez ruch: jedyne,
niewątpliwe zwycięstwo ziarna,
w którym drzemie ukryta siła.
Antoine de Saint-Exupéry

„Edukacja przez ruch”- to system form i metod kształcenia oraz terapii, który wykorzystuje naturalny, spontaniczny ruch organizmu. Człowiek rusza się, a więc przez ruch uaktywnia zmysły, dzięki którym poznaje otaczający go świat. (Dorota Dziamska „Edukacja przez ruch, Kropki, kreski...” WSiP 2005)

Metoda D. Dziamskiej polega na wykorzystaniu spontanicznej aktywności i radości dzieci na zajęciach. Jest to integracja ciała ze zmysłem w rytm dobranej przez dorosłą osobę muzyki. W trakcie pracy synchronizujemy pracę mózgu, wspomagamy koncentrację oraz polisensoryczne poznawanie, rozwijamy się emocjonalnie, społecznie i poznawczo.

Każde takie zajęcia zawierają:

- a) Ćwiczenia mające charakter graficzny lub manipulacyjny; rytmicznie wykonywane przy optymalnym ruchu ciała.
- b) Swobodne wykorzystanie różnych technik plastycznych.
- c) Zestawienie indywidualnych kart pracy w prezentację grupową, przeprowadzenie rozmów na ich temat.
- d) Wykorzystywanie powstałych kart pracy przy analizie.

Poprzez pracę tą metodą dziecko zyskuje:

- sprawność grafomotoryczną
- umiejętność współpracy grupowej
- możliwość odreagowania stresów spowodowanych niepowodzeniami

- większą wiarę we własne siły

- umiejętność wypowiedzenia się, wzbogacanie słownika.